

«ایران» عواقب جلوگیری سازمان بازرسی از ادامه عرضه خودرو در بورس کالا را بررسی کرد

یک هیج به نفع دلالان خودرو

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس: اگر بورس کالا را کنار بگذاریم یعنی یک بازار غیرشفاف را جایگزین می کنیم که در آن فساد، رانت و بسیاری از موضوعات مرتبط با عدم شفافیت رقم خواهد خورد / تغییرات مداوم و بی نظمی در عرضه خودرو، به اعتماد مردم ضربه خواهد زد

گروه اقتصادی / در راستای رقابتی شدن بازار خودرو و افزایش شفافیت و حذف رانت از بازار و با مصوبه شورای عالی بورس و همراهی وزارت اقتصاد و صمت مقرر شد تولیدکنندگان ایرانی، خودروهای خود را در بورس کالا، طبق روالی منطقی و قانونی به شکلی که انگیزه برای مصرف‌کنندگان واقعی برای خرید ایجاد شود، عرضه کنند. همچنین مقرر شد در ادامه افزایش عرضه خودروهای داخلی و خارجی در بورس کالا در دستور کار قرار گیرد تا در آینده‌ای نزدیک شاهد حذف بازارهای غیررسمی و شفافیت کامل بازار خودرو در ایران باشیم.

این رویه مورد تأیید اکثریت کارشناسان اقتصادی قرار گرفت و عرضه بیش از ۳۴ هزار و ۸۰۰ خودرو در بورس کالا توانست موفقیت‌های زیادی را در زمینه نظم‌بخشی به بازار خودرو و خروج خودروسازان از بحران به ارمغان آورد و کشف قیمت خودرو را از دست تأملین بازارهای غیررسمی بگیرد و به یک بازار شفاف وارد کند.

در این مدت بسیاری از کارشناسان و نمایندگان مجلس نیز به موفقیت‌های عرضه خودرو در بورس کالا واکنش نشان دادند و تداوم آن را منجر به بهبود صنعت خودرو در ایران دانسته‌اند.

بهروز محبی نجم‌آبادی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه، با بیان اینکه هیچکدام از نمایندگان مجلس مخالف عرضه خودرو در بورس کالا نیستند، گفته بود: به‌طور کلی با وجود شفافیت بالا در بورس کالا، قیمت‌ها در بورس کالا واقعی‌تر بود و عدالت نیز بیش از پیش در آن وجود دارد.

وحید شاقی‌شهری، مشاور وزیر اقتصاد، به مزایای عرضه خودرو در بورس

کالا اشاره و اظهار کرده بود: در بازار خودرو به‌طوری که عملاً واسطه‌ها با دخالت‌ها در بازار موجب شکست در قیمت‌گذاری‌ها می‌شوند بنابراین هر چندر بتوانیم عوامل خارجی و غیرمصرف‌کننده را از بازار خودرو خارج کنیم، زمینه افزایش رضایت تولیدکننده و مصرف‌کننده فراهم می‌شود و شاهد شفافیت بازار خواهیم بود.

جعفر قادری، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس، با تأکید بر اینکه عرضه خودرو در بورس باید انجام شود، اظهار کرد: این اقدام موجب کاهش قیمت این محصول در بازار آزاد می‌شود.

در کنار این نظرات، تداوم عرضه‌ها در هفته گذشته با کاهش قیمت‌ها در بازارهای غیررسمی و افزایش استقبال خریداران از بورس کالا همراه شد و در مواردی حتی شاهد آن بودیم که خودرو در بورس کالا بسیار پایین‌تر از قیمت بازار و حتی در محدوده قیمت پایه، به فروش رسید.

از این رو کارشناسان پیش‌بینی می‌کردند، تداوم عرضه‌ها و ورود خودروهای خارجی به بازار، بزودی منجر به شکست قیمت خودرو خواهد شد و در کنار این مورد، منفعت مصرف‌کنندگان نیز تأمین خواهد شد. اما موج خوشبینی‌ها در خصوص تحقق رؤیای سامان بخشیدن به بازار خودرو، دلالت و منفعت‌طلبان ظرفی ترسانند و آنها سعی کردند با تمام ظرفیتی که دارند، به مقابله با شفافیت معاملات و تحقق بازارهای رقابتی برخیزند. از این رو شاهد کارکنی‌های برخی افراد در مجلس و سایر دستگاه‌های اجرایی بودیم و این افراد تمام تلاش خود را برای بازگرداندن قیمت‌گذاری دستوری به بازار خودرو و سپردن این قیمت‌گذاری به ساختار

«ایران» از دلایل تأخیر در تکمیل گذرگاه‌های ترانزیتی گزارش می‌دهد

۲۰ میلیارد دلار در آمد سالانه معطل ۱۶۴ کیلومتر راه آهن

گروه اقتصادی / ترانزیت ۲۰ میلیون تن

کالا در سال، محور راهبرد برنامه توسعه روابط اقتصادی با همسایگان، منطقه و کشورهای دیگر است. دستبایی به هدف ترانزیتی با تکیه بر راه‌اندازی گذرگاه شمال- جنوب و شبکه‌های ارتباطی منتهی به این گذرگاه طرح‌ریزی شده است. کریدور بین‌المللی شمال- جنوب گذرگاه آبی، ریلی و جاده‌ای از هند تا روسیه است. تحولات جهانی بخصوص جنگ روسیه و اوکراین و بسته شدن گذرگاه‌های انتقال کالا در این منطقه، به تغییر جغرافیای حمل و نقل انجامیده و فرصت‌های جدیدی برای ایران شکل گرفته است تا نقش محوری در مبادلات تجاری بین هند و کشورهای جنوب آسیا را با روسیه ایفا کند. اهمیت کریدور شمال- جنوب برای روسیه با تحریم این کشور افزایش یافته و روسیه به دنبال مسیرهای تجاری جدید برای حمل و نقل است، به همین دلیل کریدور شمال- جنوب اهمیت زیادی برای روسیه پیدا کرده است. با توجه به سیاست روسیه برای استفاده از کریدور شمال- جنوب در مبادلات تجاری، قراردادی بین ایران و روسیه برای ترانزیت ۱۰ میلیون تن کالای روسی از مسیر ترانزیتی کریدور شمال- جنوب ایران امضا شد. با توجه به اینکه سال گذشته ایران ترانزیت ۱۱ میلیون تنی را ثبت کرده است، با اضافه شدن ترانزیت ۱۰ میلیون تنی روسیه، افزایش ترانزیت به ۲۰ میلیون تن برای کشور هدف‌گذاری شد.

کریدور بین‌المللی شمال- جنوب شبکه چند وجهی به طول ۷ هزار و ۲۰۰ کیلومتر شامل بنادر دریا، ریل و جاده با هدف کاهش زمان حمل از بنادر هندوستان به روسیه تا هلسینکی در فنلاند تأسیس شد. مزیت این گذرگاه ترانزیتی امکان حمل انواع محصولات در زمان کمتر و با حداقل هزینه نسبت به مسیرهای عبوری بین‌المللی دیگر مانند دریای سیاه یا کانال سوئز است. زمان سفر کالا از اروپا به سمت هند در این مسیر از ۴۰ روز به کمتر از ۲۵ روز و تا روسیه به ۱۷ روز کاهش پیدا می‌کند. قیمت حمل نیز از کریدور شمال- جنوب ۲۵ درصد کمتر از مسیرهای دیگر برای رشت- آستارا در یک و این دو مزیت می‌تواند تحول بزرگی در

وا از طرف دیگر موجب از دست رفتن ۲۰ میلیارد دلار درآمد غیر مستقیم ترانزیت شده است. درآمد مستقیم هر تن ترانزیت ۱۰۰ تا ۲۵۰ دلار و هر کانتنیر ۵۰۰ دلار است، درآمد ناخالص ترانزیت هر کانتنیر به گفته مسعود پل مه، رئیس هیأت مدیره انجمن کشتیرانی حدود ۵ هزار دلار است. عواید ترانزیتی هر کشتی ترانزیتی اقیانوس پیمای نیز برای کشور ۶۵۰ هزار دلار است که تقریباً معادل فروش ۸ هزار بشکه نفت است. در بخش حمل دریایی، در ۸ ماهه امسال بیشتر از کل سال گذشته ترانزیت صورت گرفته و ترانزیت ۱۵ میلیون TEU کانتنیز در سال گذشته در ۸ ماهه امسال به ۲ میلیون TEU رسیده است.

■ **موانع ساخت**

ساخت راه آهن رشت - آستارا به راه‌آهن واگذار شده بود اما با تعلل این شرکت، ساخت آن دوباره به شرکت ساخت واگذار شد. با اینکه اهمیت تکمیل پروژه‌های ریلی گذرگاه شمال- جنوب برای اقتصاد و کسب درآمد ارزی و همچنین ثبات امنیت بین‌المللی مشخص است اما تکمیل پروژه تأخیر چند ساله دارد. معاون وزیر راه و شهرسازی مهم‌ترین علت تأخیر در ساخت را تأمین مالی عنوان کرد. درخواست ریل رشت- آستارا، خامی برگزاری مناقصه ترک تشریفات را که بیش از ۴ ماه است در سازمان برنامه و بودجه مانده علت دیگر تأخیر در ساخت این مسیر محوری در

به خریداران برسد. این موضوع دلالت را در بازار خودرو برآشفته کرده است و آنها دست به کار شده‌اند.»

همچنین برخی کارشناسان بازار، در خصوص موضع‌گیری برخی نهادها و لغو عرضه‌های بیشتر خودرو در بورس کالا، بر این باورند که این موضوع می‌تواند ضربه‌ای جدی بر اعتماد عمومی باشد و تشکیل بازار را در آینده ناممکن سازد.

محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس نیز بیان داشت: اگر بورس کالا را کنار بگذاریم یعنی یک بازار غیرشفاف را جایگزین می‌کنیم که در آن فساد، رانت و بسیاری از موضوعات مرتبط با عدم شفافیت رقم خواهد خورد.

■ **چرا عرضه خودرو در بورس کالا به نفع خریداران واقعی است؟**

بررسی روند معاملات خودرو در بورس کالا از ابتدای عرضه یعنی ۲۸ اردیبهشت ماه تا ۱۸ دی ماه نشان می‌دهد که در نتیجه فروش ۳۴ هزار و ۸۱۶ خودرو در بورس کالا، ۱۰ هزار و ۴۱۰ میلیارد تومان سود از جیب دلالتان به خودروساز و خریدار خودرو منتقل شده است. در این میان ۵ هزار و ۹۹۰ میلیارد تومان منفعت تولیدکنندگان، ۴ هزار و ۲۲۰ میلیارد تومان منفعت خریداران خودرو و ۵۴۰ میلیارد تومان منفعت دولت از دریافت مالیات ارزش‌افزوده همگی از مزایای ورود خودرو به بورس کالا بوده است که در مجموع باعث شده تا دست دلالتان همانند روش قرعه‌کشی به رانت ۱۰ هزار میلیارد تومانی نرسد. به عبارت دیگر اگر روند قرعه‌کشی و قیمت‌گذاری دستوری خودرو ادامه پیدا می‌کرد، با معامله فقط ۲۴ هزار و ۸۱۶ دستگاه که رقمی اندک به نسبت تولید خودروسازان است، ۱۰هزار

اجرایی در این پروژه در حال انجام است و به موازات آن مطالعات لازم نیز صورت می‌گیرد. زیرسازی ۱۰ کیلومتر ابتدایی تکمیل شده و آماده ریل‌گذاری است. در سال جاری نیز مناقصه قطعه پایانی به طول ۱۱،۵ کیلومتر، پس از طی تشریفات مناقصه، برگزار شد و عملیات اجرایی آن توسط قرارداد سازندگی خاتم‌الانبیا در حال انجام است.

به گفته خادمی، درخواست صدور مجوز ترک تشریفات مناقصه عملیات ۱۴۰ کیلومتر باقیمانده مسیر و نیز کل عملیات بروسازی، ایستگاه‌ها، ارتباطات و علایم الکترونیکی به طرفیت قرارداد سازندگی خاتم‌الانبیا(ص) طی مکانیات و جلسات متعدد و طی مراحل در این شرکت و تأیید وزیر راه و شهرسازی مجدداً به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال شد. همچنین برای تأمین بخشی از اعتبار مورد نیاز برای آزادسازی مسیر درخواست هایی به سازمان برنامه و بودجه و معاونت ریاست جمهوری ارسال و در حال پیگیری است.

در صورت حل مشکلات ساخت، ریل رشت- آستارا براساس برنامه باید ۳ ساله تا ۱۴۰۴ تکمیل شود. بر اساس لایحه بودجه‌ای که دولت برای سال ۱۴۰۲ به مجلس ارائه داده بودجه وزارت راه و شهرسازی درسال آینده بیش از ۲ هزار میلیارد تومان تعیین شد که بیش از ۱۵ هزار میلیارد آن به شرکت ساخت برای تکمیل طرح‌های ریلی و آزادراهی اختصاص دارد. به گفته معاون وزیر راه و شهرسازی، هزینه ساخت این ۲ پروژه ریلی اولویت دار برآورد شده و به دولت ارسال شده است که البته رقمی بسیار بالاتر از بودجه تعیین شده است.

معاون وزیر راه و شهرسازی گفت: اجرای آپرپروژه ریلی رشت - آستارا به‌دلیل عبور از زمین‌های شالیزاری، نبود معادن و مصالح مورد نیاز، هزینه بالای تملک اراضی ضمن افزایش صعوبت عملیات اجرایی، مستلزم تأمین اعتباری هنگفت بالغ بر ۸۰۰ میلیون یورو است. فقط برای خرید زمین‌های مورد نیاز پروژه اعتباری حدود ۲ هزار میلیارد تومان باید تأمین شود که با توجه به محدودیت‌های بودجه‌های سالانه و مکاتبات نشده دیگر تخصیص داده نشده است. معاون وزیر

راه و شهرسازی گفت: در سال‌های گذشته و بویژه سال جاری تلاش‌های بی‌وقفه‌ای را به منظور تأمین منابع از طرق مختلف را برای احیای کریدور شمال- جنوب، بویژه راه آهن رشت - آستارا به عمل آورده ایم و در صورت تأمین اعتبار لازم عملیات اجرایی باقی طرح انجام خواهد شد.

■ **۵ مسیر ریلی کریدور شمال- جنوب**

علاوه بر ریل رشت- آستارا، کریدور شمال جنوب ۴ مسیر مهم ریلی دیگر دارد که این مسیرها نیز بعد از سال‌ها معطلی ساخته شده است. دولت ساخت این ۵ مسیر ریلی را در اولویت توسعه زیرساخت‌ها قرار داده است. اولین ریل دارای اولویت بعد از ریل رشت- آستارا، ریل زاهدان- چابهار به طول ۶۴۰ کیلومتر است که ۱۵۰ کیلومتر آن از خاش تا زاهدان به بهره‌برداری رسیده است. ادامه این مسیر به سمت بیرجند و از آنجا اتصال به راه آهن سرخس، به طول ۹۰۰ کیلومتر، مسیر دیگری است که به عنوان بخشی از کریدور شرقی شمال- جنوب در انتقال کالا از این کریدور نقش مهمی دارد. با توجه به اینکه دولت استفاده از سایر منابع را برای ساخت این خطوط در نظر گرفته است، تأمین منابع پروژه‌ها نیاز به تعیین تکلیف دارد. برای راه آهن زاهدان- چابهار نیز بر اساس قانون، برداشت از منابع صندوق توسعه در نظر گرفته شده است. به گفته خادمی، تا پایان سال ۱۴۰۲ قرار است خط آهن زاهدان به چابهار تکمیل شود که اگر این کار صورت گیرد، تحول بزرگی در بحث ترانزیت از طریق چابهار بخصوص به هند و به افغانستان ایجاد خواهد شد. ادامه ریل از شیراز به سمت بوشهر- عسلویه به طول ۵۵۰ کیلومتر و مسیر ریلی درود- خرم‌آباد- خوزستان ۴ مسیر دیگر در کریدور شمال- جنوب است که تکمیل این ۵ مسیر به گفته معاون وزیر راه و شهرسازی جذب بار از کریدور ریلی شمال- جنوب را ۲ برابر می‌کند. تکمیل مسیر خرم‌آباد- خوزستان به تنهایی ظرفیت حدود خوزستان را از ۳ میلیون تن جابه‌جایی ریلی به ۱۰ میلیون تن می‌رساند. کریدور شمال- جنوب به رغم گذشت ۲۲ سال از امضای تأسیس آن بین سه کشور ایران، روسیه و هند تا امروز تکمیل نشده است.

هزار واحد تولیدی احیا شدند

احیای هر واحد را کد تولیدی و صنعتی، به‌طور متوسط اشتغالزایی و بازگشت به کار ۱۸ نفر را به‌دنبال دارد. علی‌رسولیان معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان یک‌هزار واحد تولیدی و صنعتی از ابتدای امسال تاکنون خبر داد و گفت: در صورتی که اعتبارات تبصره ۱۸ ابلاغ شود، رویه احیای واحدهای را کد تقویت خواهد شد و رشد خوبی در این زمینه به ثبت خواهد رسید. رئیس هیأت عامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران به بازپس‌گیری ۵۵۰ هکتار از اراضی را کد در شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور به سبب عدم فعالیت در سال جاری اشاره کرد و افزود: جمع اراضی بازپس گرفته شده در دولت سیزدهم بیش از یک‌هزار هکتار برآورد می‌شود. همچنین اراضی را کد برای بازفعال‌سازی به افراد دارای اهلیت و صلاحیت لازم از طریق مزایده عمومی واگذار می‌شود.

صرفه‌جویی بیش از یک میلیارد دلاری فولاد

زنجیره فولاد یک زنجیره پیشران و ارتقای بومی‌سازی و استفاده از دانش روز در آن یک نیاز اساسی است.

وحیده‌الله جعفری، رئیس هیأت عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران گفت: با برگزاری جشنواره و نمایشگاه ملی فولاد ایران در سه سال گذشته، افزون بر یک میلیارد دلار از نیازهای این صنعت بومی‌سازی و در نتیجه از خروج ارز از کشور جلوگیری شد. همچنین با برگزاری این جشنواره‌ها شاهد به‌هم‌رسانای شرکت‌های سازنده، شرکت‌های فولادی و شرکت‌های دانش‌بنیان بودیم و این مهم از طریق سامانه «کار لینک» نیز در حال انجام است و با تداوم این روند شاهد افزایش بومی‌سازی و کاهش ارزشبری در این صنعت خواهیم بود.

شکست رکورد تولید و تداوم ریزش قیمت خودرو

از ابتدای امسال تا اواخر هفته گذشته ۹۶۵ هزار دستگاه خودرو در کشور تولید شد که معادل مجموع تولیدات سال ۱۴۰۰ بود. عبدالله توکلی لاهیجانی، مدیرکل صنایع خودروی وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: کل تولید در سال ۱۴۰۰ به میزان ۹۶۳ هزار و ۱۷۹ دستگاه بود. همچنین با عنایت به این نکته که آمار سال گذشته بیش از ۱۰۰ هزار خودروی ناقص را شامل می‌شد، یعنی خودروهایی که به‌صورت ناقص در پارکینگ خودروسازان بودند و امکان تحویل را نداشتند، اما در آمار تولیدات امسال فقط خودروهای کامل لحاظ شده است و اگر تکمیل کاری خودروهای ناقص سال گذشته را هم به این میزان بیفزاییم شاهد بیش از ۳۰ درصد رشد در آمار تحویل تاکنون نسبت به‌مدت مشابه سال قبل هستیم. توکلی افزود: پس می‌توان گفت که در عمل از مهم‌ترین عارضه‌ای که طی پنج سال گذشته گریبان صنعت خودروی کشور را گرفته بود، یعنی از شکنندگی جریان تولید گذر کرده‌ایم و در همین آذر ماه با تولید ۱۲۷ هزار خودرو، رکورد تولید ماهانه در پنج سال گذشته شکسته شد. مدیرکل صنایع خودروی وزارت صمت بیان داشت: با توجه به افزایش تولید و روند منظم عرضه خودرو به بازار و همچنین عرضه خودروهای وارداتی، پیش‌بینی می‌شود که با ریزش قیمت‌ها در بازار خودرو تا پایان سال مواجه شویم. بر این اساس خودرو نمی‌تواند کالای مناسبی برای سرمایه‌گذاری محسوب شود.

شناسایی هزار کیلومتر مربع ذخایر معدنی جدید

تا پایان آبان سال جاری افزون بر ۶۰۰ پروانه اکتشاف معدن صادر شد که با این اقدام بیش از هفت هزار و ۷۰۰ کیلومتر مربع از مساحت کشور زیر عملیات اکتشافی قرار گرفت. ابراهیم‌علی مولاییگی مدیرکل دفتر امور اکتشاف وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: با صدور ۳۷۴ فقره گواهی کشف، بیش از هزار کیلومتر مربع از ذخایر معدنی جدید در کشور شناسایی شد. همچنین میزان ذخیره قطعی برآورد شده ۳۷۴ فقره گواهی کشف صادر شده در سطح کشور بیش از ۵۰۷ میلیون تن است. مدیرکل دفتر امور اکتشاف وزارت صنعت، معدن و تجارت ادامه داد: افزون بر این حدود ۷۶ هزار فقره درخواست اکتشاف هم در این مدت به ثبت رسیده که این میزان نسبت به‌مدت مشابه آن در سال گذشته بیش از ۷۰ درصد رشد داشت.